ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ
ՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՀ, 0015, ք. Երևան, Արգիշտիի 1

№ 5276-Ա « 28 » հոկտեմբերի 2026թ.

ԴԻՄՈՒՄԸ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

1.Որոշմամբ լուծվող հարցի նկարագրությունը.

Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված քաղաքացի Ատոմ Եղիազարյանի 2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ Դ-105569-26 դիմումի հիման վրա «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի դրույթներին համապատասխան իրականացվել է վարչարարություն:

2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ Դ-105569-26 դիմումի (այսուհետ՝ նաև Դիմում) առարկայի քննության կապակցությամբ 2026 թվականի հոկտեմբերի 14-ին հրավիրվել են լսումներ, որին ներկայացել և մասնակցել է դիմումատու Ատոմ Եղիազարյանը:

Ուսումնասիրելով 2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ Դ-105569-26 դիմումը, նույն դիմումին կից ներկայացված ապացույցները, վարույթի շրջանակներում իրականացված լսումների վերաբերյալ 2026 թվականի հոկտեմբերի 14-ի արձանագրությունը, գնահատելով ներկայացված պահանջին առնչվող բոլոր փաստական հանգամանքները, պարզվել է հետևյալը.

2. Որոշման կայացման համար հիմք հանդիսացող փաստերը.

Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված Դիմումով Ատոմ Եղիազարյանը խնդրել է փոխհատուցել 2026 թվականի օգոստոսի 8-ին Երևան քաղաքի Բաղրամյան պողոտայի թիվ 53 հասցեի տարածքով երթևեկելիս «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան՝ քամու ազդեցության արդյունքում տեղաշարժված աղբարկղի հարվածի պատճառով վնասվելու հետևանքով առաջացած վնասը, որը կազմում է 360.000 (երեք հարյուր վաթսուն հազար) ՀՀ դրամ, ինչպես նաև ավտոմեքենան ապրանքագիտական և հետքաբանական փորձաքննությունների ենթարկելու նպատակով կատարված ծախսերը:

2026 թվականի հունվարի 29-ին տրված տրանսպորտային միջոցի հաշվառման թիվ AG656615 վկայագրի համաձայն՝ «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի փոխադրամիջոցը հանդիսանում է Ատոմ Եղիազարյանի սեփականությունը:

Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության աշխատակցի կողմից 2026 թվականի օգոստոսի 8-ին կազմվել է նյութական վնասով ճանապարհատրանսպորտային պատահարի մասին թիվ 2277354 արձանագրությունը և պատահարի վայրի սխեման:

«Վարորդի պաշտպան խորհրդատվական և փորձագիտական կենտրոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության փորձագետի կողմից 2026 թվականի սեպտեմբերի 28-ին կազմված՝ թիվ ՎՊ-26-313-ՀՓ հետքաբանական (տրանսպորտային հետքաբանական) եզրակացության «4. Հետևություն» բաժնի համաձայն՝ «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի վրա առկա՝ նույն եզրակացության մեջ նկարագրված հետքերն ու վնասվածքներն իրենց բնույթով, տեղակայումներով, առաջացման ուղղվածություններով և հատկանիշներով համապատասխանում են փորձաքննությանը ներկայացված պատահարի վայրի էլեկտրոնային լուսանկարներում և պատահարից հետո պատահարի վայրում կատարված տեսագրությունում առկա՝ նույն եզրակացության 3.2 բաժնում նշված՝ քամուց տեղից դեպի երթևեկելի մաս շարժված աղբամանը «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի աջ կողային մասին բախվելու հետևանքով առաջացած հետքերին ու վնասվածքներին, և այդպիսիք կարող էին առաջանալ նույն եզրակացության «Պատահարի հանգամանքները» բաժնում նշված ժամանակ և հանգամանքներում՝ քամուց տեղից դեպի երթևեկելի մաս շարժված աղբամանը «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի աջ կողային մասին բախվելու հետևանքով, այն է՝ տեղի ունեցած պատահարի ու «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի հետքերի և վնասվածքների միջև առկա է պատճառահետևանքային կապ (պատճառը քամուց տեղից դեպի երթևեկելի մաս շարժված աղբամանը «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի աջ կողային մասին բախվելն է, հետևանքը՝ դրանցից առաջացած հետքերն ու վնասվածքները):

«Վարորդի պաշտպան խորհրդատվական և փորձագիտական կենտրոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության փորձագետի կողմից 2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ին կազմված՝ թիվ ՎՊ-26-314-ԱՓ ապրանքագիտական եզրակացության «Հետևություն» բաժնի համաձայն՝ փորձաքննությանը ներկայացված «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի վրա առկա նկարագրված վնասվածքների հետևանքով պատճառված նյութական վնասի չափը 2026 թվականի օգոստոսի 8-ի դրությամբ կազմել է շուրջ 360.000 (երեք հարյուր վաթսուն հազար) ՀՀ դրամ:

2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ Դ-105569-26 դիմումին կից ներկայացված՝ «Վարորդի պաշտպան խորհրդատվական և փորձագիտական կենտրոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության 2026 թվականի սեպտեմբերի 28-ի թիվ ՎՊ-26-313-ՀՓ հետքաբանական (տրանսպորտային հետքաբանական) եզրակացության և 2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ ՎՊ-26-314-ԱՊ ապրանքագիտական եզրակացության կապակցությամբ դիրքորոշում ներկայացնելու վերաբերյալ թիվ Ն/94999-26 հարցմանն ի պատասխան **«**Երևանի աղբահանություն և սանիտարական մաքրում» համայնքային հիմնարկի տնօրենի կողմից 2026 թվականի հոկտեմբերի 12-ին նշվել է, որ 2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ Դ-105569-26 դիմումում նշված դեպքի վերաբերյալ **«**Երևանի աղբահանություն և սանիտարական մաքրում» համայնքային հիմնարկը որևէ տեղեկատվության չի տիրապետում:

3. Որոշումն ընդունելու հիմնավորումները.

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ անձը, ում իրավունքը խախտվել է, կարող է պահանջել իրեն պատճառված վնասների լրիվ հատուցում, եթե վնասների հատուցման ավելի պակաս չափ նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ վնասներ են՝ իրավունքը խախտված անձի ծախսերը, որ նա կատարել է կամ պետք է կատարի խախտված իրավունքը վերականգնելու համար, նրա գույքի կորուստը կամ վնասվածքը (իրական վնաս), ինչպես նաև չստացված եկամուտները, որոնք այդ անձը կստանար քաղաքացիական շրջանառության սովորական պայմաններում, եթե նրա իրավունքը չխախտվեր (բաց թողնված օգուտ):

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1058-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ քաղաքացու անձին կամ գույքին, ինչպես նաև իրավաբանական անձի գույքին պատճառված վնասը լրիվ ծավալով ենթակա է հատուցման այն պատճառած անձի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանն, անդրադառնալով վնասի հատուցման օրենսդրական կարգավորումներին, ընդգծել է հետևյալը. «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ հոդվածից հետևում է, որ վնասը կարող է արտահայտվել չնախատեսված լրացուցիչ ծախսեր կատարելով կամ այդպիսի ծախսերի կատարման անհրաժեշտությամբ, գույքի կորստով կամ վնասվածքով, եկամուտների չստացմամբ (բաց թողնված օգուտ): Հակաիրավական, ոչ օրինաչափ վարքագիծն այն գործողությունը կամ անգործությունն է, որը խախտում է օրենքի, այլ իրավական ակտերի պահանջները, ինչպես նաև անձի սուբյեկտիվ իրավունքը: Գործողությունն անձի նպատակաուղղված, կամային արարքն է, իսկ անգործությունն արտահայտվում է անհրաժեշտ և պարտադիր վարքագիծ դրսևորելուց ձեռնպահ մնալով: Ոչ օրինաչափ վարքագծի և վնասի միջև պատճառահետևանքային կապը ենթադրում է, որ վնասը պետք է հանդիսանա ոչ օրինաչափ վարքագծի ուղղակի, անմիջական հետևանք: Այն դեպքում, երբ վնասն անհրաժեշտաբար թելադրված չէ ոչ օրինաչափ գործողությամբ (անգործությամբ), կամ գործողության (անգործության) և վնասի միջև կապն անուղղակի է, վնասի հատուցման համար անհրաժեշտ պատճառահետևանքային կապի պայմանն առկա չէ: (տես՝ Նելլի Մկրտչյանի ընդդեմ «Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ-ի թիվ ԵԿԴ/2600/02/10 գործով 04.10.2013 թվականի որոշումը):»:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը վարչական վարույթում որպես ապացույց գնահատում է գործում առկա բացատրությունները, ցուցմունքները, փորձագիտական եզրակացությունները, փաստաթղթերը, նյութերը, իրերը, ինչպես նաև այն հանգամանքները, որոնք իր հայեցողությամբ այդ մարմինը պիտանի և անհրաժեշտ է համարում գործի փաստական հանգամանքների բացահայտման և գնահատման համար:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի համաձայն՝ անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է՝ անձը՝ նրա համար բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում:

Դիմումով ներկայացված վնասի փոխհատուցման պահանջի հիմնավորվածության ապացուցման նկատմամբ կիրառվում է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի դրույթը:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանն իր որոշումներում անդրադարձել է պատճառված վնասի համար պատասխանատվության պայմաններին, մասնավորապես՝ արձանագրել է, որ վնասի հատուցման համար պարտադիր պայման է իրավունքը խախտած անձի ոչ օրինաչափ վարքագծի, վնասների, վնասների ու ոչ օրինաչափ գործողության միջև պատճառահետևանքային կապի և պարտապանի մեղքի միաժամանակյա առկայությունը: Ընդ որում, նշված պայմաններից որևէ մեկի բացակայության դեպքում վնասը ենթակա չէ հատուցման (տե՛ս, Նատալյա Հակոբյանն ընդդեմ Վարդան Հայրապետյանի թիվ ՀՔԴ3/0016/02/08 գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 13.02.2009 թվականի որոշումը):

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը թիվ ԵԷԴ/1284/02/12 քաղաքացիական գործով 2015 թվականի հուլիսի 17-ին կայացված որոշմամբ անդրադառնալով ապացույցների գնահատման հարցին, նշել է, որ ապացույցի յուրաքանչյուր տեսակ ունի իր առանձնահատկությունները, ինչը կարող է պայմանավորված լինել ապացույցի կազմավորման բնույթով, աղբյուրով, արտահայտման ձևով և այլ գործոններով, հետևաբար անգամ ընդհանուր կարգով գնահատումն անհրաժեշտ է իրականացնել այդ առանձնահատկությունների հաշվառմամբ: Նույն որոշմամբ անդրադառնալով փորձագետի եզրակացության, որպես ապացույցի գնահատման առանձնահատկություններին, Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը առանձնացրել է այն հիմնական չափորոշիչները, որոնք ենթակա են կիրառման ապացույցի գնահատումը վերաբերելիության, թույլատրելիության և արժանահավատության տեսանկյունից իրականացնելիս: Ըստ այդմ՝ Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը գտել է, որ փորձագետի եզրակացությունը վերաբերելիության առումով գնահատելիս՝ նախևառաջ պետք է հաշվի առնել այն հանգամանքը, թե փորձագետին առաջադրված հարցերը որքանով նշանակություն ունեն գործի լուծման համար, ապա միայն անդրադառնալ այդ հարցադրումների վերաբերյալ արված եզրահանգումներին, թույլատրելիության տեսանկյունից գնահատման ենթարկելիս՝ առաջնահերթ կարևորվում է փորձաքննությունն իրականացնող անձի որակավորումը և ձեռնհասությունը, արժանահավատության տեսանկյունից գնահատելիս՝ պետք է հաշվի առնել փորձաքննության ընթացքում կիրառված մեթոդների գիտական հիմնավորվածության աստիճանը, ելակետային տվյալների բնույթը, փորձագետի հետևությունների փաստարկվածության աստիճանը, եզրակացության համապատասխանությունը գործում առկա այլ ապացույցներին:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը թիվ ԵԷԴ/1661/02/19 քաղաքացիական գործով 2013 թվականի հոկտեմբերի 4-ին կայացված որոշմամբ անդրադառնալով փորձագիտական եզրակացության ապացուցողական նշանակությանը, նշել է հետևյալը. «Փորձագետի հետևությունների ձևը չի որոշում եզրակացության դերը և տեղն ապացուցման պրոցեսում: Հետևության ձևը (հավանական կամ կատեգորիկ) և փորձաքննության արդյունքում տրված եզրակացությունն այն երկու բաղադրամասերն են, որոնք հնարավոր չէ տարանջատել: Ոչ հավանական եզրակացությունն ինքնին և ոչ էլ եզրակացության մեջ նշված տվյալներն առանձին վերցրած չունեն ապացուցողական նշանակություն. այդպիսին չեն համարվում նաև հիպոթեթիկ եզրակացության համար հիմք հանդիսացող տվյալները: Հավանական հետևությունների թվից, որքան էլ որ դրանք շատ լինեն, չի առաջանում հավաստի և իրական եզրակացություն. հավանական հետևությունների քանակը չի ավելացնում փորձագիտական եզրակացության ապացուցողական նշանակությունը:

Հետևաբար փորձագիտական եզրակացությունների գնահատումը պետք է կատարել այնպես, որ ամբողջ եզրակացությունը, այլ ոչ թե այդ եզրակացության որոշակի բաժնում արտացոլված տվյալները գնահատվեն որպես մեկ ապացույց:»:

Որպես աղբարկղն ավտոմեքենային հարվածելու և առաջացած վնասի միջև պատճառահետևանքային կապը հիմնավորող ապացույց՝ Դիմումին կից ներկայացվել է «Վարորդի պաշտպան խորհրդատվական և փորձագիտական կենտրոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության 2026 թվականի սեպտեմբերի 28-ի թիվ ՎՊ-26-313-ՀՓ հետքաբանական (տրանսպորտային հետքաբանական) եզրակացությունը, որի ապացուցողական նշանակությունը վերը մեջբերված նախադեպային որոշումների մեջ արտահայտված դիրքորոշումներից ելնելով գնահատելիս, կարելի է փաստել, որ այն չի պարունակում Դիմումում նկարագրված պատահարում տեղ գտած աղբամանի հետազոտություն, չի պարունակում հետևություններ աղբամանի տարբերակիչ հատկանիշների և պատկանելության վերաբերյալ, ուստի նշված եզրակացությամբ չի հիմնավորվում «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենային հարվածած աղբամանը Երևան համայնքի սեփականությունը հանդիսանալու և **«**Երևանի աղբահանություն և սանիտարական մաքրում» համայնքային հիմնարկի կողմից սպասարկվելու հանգամանքը, հետևաբար նաև չի ապացուցվում ենթադրաբար համայնքային սեփականության հանդիսացող աղբամանի հարվածի և պահանջված վնասի միջև պատճառահետևանքային կապը:

Ինչ վերաբերում է «Վարորդի պաշտպան խորհրդատվական և փորձագիտական կենտրոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության հետ կնքված՝ ծառայությունների մատուցման թիվ ՓԾՊ/313 և թիվ ՓԾՊ/314 պայմանագրերի հիման վրա ընդհանուրը 160.000 (մեկ հարյուր վաթսուն հազար) ՀՀ դրամ գումարի չափով կատարված ծախսին, ապա այն ավտոմեքենային պատճառված վնասի փոխհատուցման հիմնական պահանջի նկատմամբ հանդիսանում է ածանցյալ պահանջ, հետևաբար հիմնական պահանջի իրավաչափությունն ապացուցված չլինելու և այդ հիմքով մերժման ենթակա լինելու պայմաններում վնասի գնահատման և ավտոմեքենայի փորձաքննության նպատակով կատարված ծախսի փոխհատուցման ածանցյալ պահանջը ևս բավարարման ենթակա չէ:

Ելնելով վերոգրյալից և հաշվի առնելով 2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ Դ-105569-26 դիմումի վերաբերյալ **«**Երևանի աղբահանություն և սանիտարական մաքրում» համայնքային հիմնարկի տնօրենի 2026 թվականի հոկտեմբերի 12-ի դիրքորոշումը, հաշվի առնելով, որ իրականացված վարչարարությամբ չի հիմնավորվել 2026 թվականի օգոստոսի 8-ին Երևան քաղաքի Բաղրամյան պողոտայի թիվ 53 հասցեի տարածքով երթևեկող «Hongqi» մակնիշի «37 OK 913» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան Երևան համայնքի սեփականությունը հանդիսացող աղբարկղի հարվածի հետևանքով վնասվելու և Դիմումով պահանջված վնասը Երևանի քաղաքապետարանի կողմից հատուցման ենթակա լինելու հանգամանքը (պատճառահետևանքային կապ), ինչպես նաև նկատի ունենալով, որ Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի թիվ ԵԷԴ/1661/02/19 քաղաքացիական գործով 2013 թվականի հոկտեմբերի 4-ի և թիվ ԵԷԴ/1284/02/12 քաղաքացիական գործով 2015 թվականի հուլիսի 17-ի նախադեպային որոշումներով արտահայտված եզրահանգումների համատեքստում և պատահարում տեղ գտած աղբարկղի պատկանելությունը բացահայտելու իմաստով «Վարորդի պաշտպան խորհրդատվական և փորձագիտական կենտրոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության 2026 թվականի սեպտեմբերի 28-ի թիվ ՎՊ-26-313-ՀՓ հետքաբանական

(տրանսպորտային հետքաբանական) եզրակացությունը ապացուցողական նշանակություն չունի, ուստի հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ, 1058-րդ հոդվածների դրույթները և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 37-րդ, 42-րդ և 43-րդ հոդվածներով՝

ՈՐՈՇԵՑԻ

1. Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված՝ Ատոմ Եղիազարյանի 2026 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ Դ-105569-26 դիմումով ներկայացված՝ վնասի փոխհատուցման պահանջը մերժել:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն ստանալու հաջորդ օրը:

3. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել վարչական կարգով Երևանի քաղաքապետին կամ դատական կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան՝ դրա ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկամսյա ժամկետում:

ՏԻԳՐԱՆ ԱՎԻՆՅԱՆ 